

ROMÂNIA SECOLELOR XX-XXI

România - stat comunist

- schița lecției -

Între anii 1944-1947, comuniștii români au acționat în forță pentru preluarea puterii în stat, având susținerea armatei sovietice de ocupație din România:

- la 6 martie 1945, au impus, cu sprijinul sovietic, primul guvern procomunist din istoria României, condus de **Petru Groza**;
- au obținut, prin falsificarea alegerilor parlamentare din 19 noiembrie 1946, majoritatea locurilor în Adunarea Deputaților;
- au desființat partidele democratice;
- au preluat controlul asupra posturilor cheie din conducerea statului;
- au arestat conducătorii și membri simpli ai partidelor democratice etc.

Ultimul obstacol în preluarea puterii totale de către comuniști, regele Mihai, a fost înlăturat la 30 decembrie 1947. Regele a fost forțat să semneze actul de abdicare, iar România a fost proclamată republică.

Gheorghe Gheorghiu-Dej (1948-1965), conducătorul Partidului Comunist Român și-a eliminat adversarii politici și a fost un fidel executant al ordinilor Moscovei. A impus stalinizarea României:

- s-a introdus sistemul partidului unic (Partidul Social Democrat a fost unit cu Partidul Comunist Român, formându-se Partidul Muncitoresc Român);
- Constituțiile din 1948 și 1952 erau inspirate de cea sovietică;
- s-a impus cenzura;
- au fost naționalizate proprietățile (1948);
- agricultura a fost colectivizată (1949 - 1962);
- a început industrializarea forțată;
- economia a fost centralizată și planificată prin planuri cincinale;
- a fost creată poliția politică a regimului - Securitatea;
- toți opozanții regimului au fost închiși în închisori și în lagăre de muncă forțată, majoritatea oamenilor politici democrați și a intelectualității interbelice pierind în închisorile de la Gherla, Sighet, Aiud, Râmnicu-Sărat, la Canalul Dunăre-Marea Neagră sau din cauza deportărilor.

Pe plan extern, România a devenit membru fondator al **Consiliului de Ajutor Economic Reciproc** și al **Organizației Tratatului de la Varșovia**, dominate de sovietici. Abia după 1960, Gheorghiu-Dej s-a distanțat de sovietici și a îmbunătățit relațiile cu țările occidentale. Rezistența armată anticomunistă din munți a fost înfrântă de armată și de Securitate în 1962.

Nicolae Ceaușescu a condus regimul comunist din România între anii 1965 și 1989. În primii ani, a dat impresia unei relative deschideri și a continuat politica lui Gheorghiu-Dej de distanțare de sovietici și de apropiere de Occident, de destalinizare și de desovietizare. A impus revenirea la denumirea de Partidul Comunist Român. S-a adoptat o nouă Constituție, din 1965 denumirea țării fiind cea de Republica Socialistă România.

Treptat, **Nicolae Ceaușescu** a cumulat toate funcțiile importante în stat, devenind președinte al republicii, în 1974. A impus *cultul personalității* sale, apoi laudele exagerate au fost adresate și soției sale, Elena Ceaușescu. Membrii familiei au fost numiți în diferite funcții importante de partid și de stat (*socialism dinastic*).

După 1980, țara a intrat într-o criză profundă pe toate planurile, regimul Ceaușescu fiind tot mai izolat pe plan extern. Nemulțumirea populației a crescut, s-au manifestat împotriva regimului disidenți ca **Doina Cornea** și **Mircea Dinescu**, iar populația a declanșat greve și demonstrații în Valea Jiului (1977) și la Brașov (1987), înfrânte de autorități.